

Средно училище „Св. Хаисий Хилендарски“ с. Микрево
общ. Струмяни, обл. Благоевград, e-mail: info-108100@edu.mon.bg

Утвърждавам:
Директор: Лиляна Велкова

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

УЧЕБНА 2024/2025 г.

Програмата е приета на Педагогически съвет – Протокол №2/01.10.2024 г.

I. Увод

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с децата и учениците от СУ „Св. Паисий Хилендарски” и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

В контекста на новия Закон са включени всички дейности и форми на подпомагане, които да се предлагат на децата и учениците, за да могат да бъдат приобщени, да не прекъсват и да завършат своето образование. Това са дейности и форми, които са основани на ценностите за личностното развитие и приобщаващо образование: подкрепа за личностно развитие, изграждане на позитивен организационен климат, утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищна общност. Чрез тези дейности се гарантира да се достигне детето и да бъде подкрепено то в ученето, научаването, участието и разгръщането на неговия потенциал.

Законът за предучилищното и училищно образование определя четири групи деца, които са разпознати с потребности от допълнителна работа, поради специфики на тяхното развитие: деца в риск, деца със специални образователни потребности, деца с таланти, и деца с хронични заболявания. Вариациите вътре във всяка от групите е предизвикателство пред учителите, което неизбежно води до разместване на педагогическите практики в класната стая и създава нова обучителна ситуация за намиране на начини за учене и напредък за всяко дете.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование ;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Закон за защита срещу дискриминацията;
- Закон за защита правата на детето;
- Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;

Програмата включва реда и начините за оказване на **обща и допълнителна подкрепа** на всички ученици, които имат необходимост от такава в СУ „Св. Паисий Хилендарски“, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в едно училище са ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, с хронични заболявания, двигателни увреждания; ученици, застрашени или жертва на насилие, ученици с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, ученици в риск. Рискови среди са:

- Социално слаби семейства;
- Семейства, в които родителите работят в чужбина и децата са отглеждани от един родител;
- Семейства, в които децата са отглеждани от един родителм
- Ученици от етнически малцинства;

- Ученици със слаба мотивация за учене и незаинтересованост към учебния процес (семейства с болен родител или трагичен случай);
- Семейства от други държани, които са избрали да живеят в България и децата да учат тук
И други.

1. Цели

Целта на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, и т.н.

1. Пълноценна социализация и интеграция на учениците от уязвимите групи и осигуряване на подкрепяща среда.

2. Приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик, различията се приемат позитивно като стимул за подобряване мотивацията за учебен труд на учениците.

3. Гарантиране на равен достъп до качествено образование.

4. Акцентиране на тези групи учащи се, за които съществува риск от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

5. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.

6. Превантивна работа в училище в посока развитие на социални умения, умения за общуване, развитие на емоционалната интелигентност у учениците.

7. Правилна ориентация към кариерно и професионално развитие.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите и институциите, оказващи подкрепа на учениците от уязвимите групи.

2. Задачи

1. Ранно откриване на ученици с обучителни трудности и прилагане политиката на подкрепа на личностното развитие на децата.

2. Изграждане на приобщаваща образователна среда и осъществяване на качествено образование, съобразено с индивидуалните потребности на всеки ученик.

3. Създаване на положителни нагласи в училищната и родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи към учениците от уязвимите групи.

Постигането на основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

2.1 Културно-образователна среда за приобщаване

Средата е източник за психично развитие за децата. Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

2.2 Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечавачи образователното приобщаване, съществена роля има и *отношението на педагогическите специалисти* към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им *окажат адекватна подкрепа* за развитие.

2.3 Технологии за осъществяване на приобщаващото образование

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични *технологии на педагогическо взаимодействие*.

2.4 Сътрудничество със семейството и общността

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви *връзки на образователната институция и семейството* на основата на общия интерес за развитието на детето.

II. Подкрепа на личностното развитие

Подкрепата на личностното развитие от институциите в системата на училищното образование се осъществява съвместно с държавните и местните органи и структури, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

За организиране на общата и допълнителната подкрепа на личностното развитие в СУ „Св. Паисий Хилендарски“ е определен координатор - заместник-директор, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

1. Обща подкрепа

Общата подкрепа в СУ „Св. Паисий Хилендарски“ се осъществява с помощта на психолог и педагогически съветник. Тя е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик. Общата подкрепа включва екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; допълнително обучение по учебни предмети; занимания по интереси; кариерно ориентиране на учениците; грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на детето и за медицински изследвания и консултации; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

Кариерното ориентиране е част от общата подкрепа на учениците от училището. То се осъществява в часовете на класа */от класен ръководител, училищен психолог/*, чрез срещи с представители на различни професии и чрез посещение в различни организации.

Описаните в ПДУ морални и материални награди също са част от предоставяната от СУ „Св. Паисий Хилендарски“ обща подкрепа.

Общата подкрепа в училището включва и организирането на групи за занимания по интереси.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на даден ученик. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- ресурсно подпомагане
- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- специализирани средства

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всеки конкретен детученик. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако РЦППО препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, СУ „Св. Паисий Хилендарски“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживееене на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявиени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

При наличие на три и повече ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

III. План за действие по програмата

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Класни ръководители, педагогически специалисти, училищен психолог	
Екипна работа на учителите от даден клас/паралелка	постоянен	класен ръководител, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на ученици	постоянен	директор, заместник-директори, преподаватели	при и по определен повод за поощрение
Приобщаване на учениците от уязвимите групи чрез участие в училищни кампании, извънкласни и извънучилищни дейности	постоянен	учители, класни ръководители	цел е да почувстват своята значимост и да повишат самочувствието си
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители, учители, психолог, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	психолог / педагогически съветник	при необходимост

Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, зам.-директор, учители, педагогически съветник	развитие на социални умения, умения за общуване, развитие на емоционалната интелигентност у учениците
Провеждане на беседи за кариерно консултиране и ориентиране	през учебната година	Кариерни консултанти, педагогически съветник	цел мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация
Иновативност при преподаване на материала	през учебната година	учители	
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Ученическият съвет съдейства за приобщаването на учениците от уязвимите групи	през учебната година	Ученически съвет, класни ръководители, учители, ръководство	
Включване на рисковите ученици, особено тези с ниска мотивация за учене в дейности по проекти	целогодишно	Учители	
Своевременно уведомяване на родителите за допуснати отсъствия, добри и/или лоши прояви на учениците	целогодишно	класни ръководители, учители	
Отчитане на резултатите от изпълнението на програмата	При необходимост	Педагогически съветник	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППМН, директор, общинска администрация	

V. Заключение

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и цялата училищна общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.